

Osvežujoča konservativnost

PETER RAK

Slavni roman *Pikica in Tonček* Ericha Kästnerja bi bil danes verjetno deležen ostrih kritik, saj je šolski primer politične in vsakršne druge nekorektnosti. Družbena razmerja so takšna, kot so, in ni jih mogoče prevratniško spreminjati, od benevolentnosti bolj situiranih je odvisna usoda rojenih pod manj srečno zvezdo, ki bi morali za morebitne nenadne spremembe usode

biti zgolj hvaležni; tukaj je še danes povsem nesprejemljiva nepreteno-ciozna zgodba brez izrazitih moralističnih podtonov in kritičnih osti, vse skupaj pa je zabeljeno z osladno srečnim koncem.

Morda je tako na prvi pogled, vendar ostaja eno osnovnih pravil zgodb za otroke, da morajo biti liki črno-beli in enoplastni, saj lahko otroci in mladostniki le tako uravnavajo svoja zapletena in pogosto protislovna čustva. Ameriški princip, da na koncu zmaga dobro in da so nepridipravi za grehe kaznovani, je torej pri leposlovju in dramatikih, namenjenima mlajšemu občinstvu, nujen in delo *Pikica in Tonček* v tem pogledu omenjenim izhodiščem povsem ustreza, prav tako jim ustreza celjska predstava, ki zgodbo približa kratkočasno ter z inventivno scenografsko in glasbeno kuliso.

Glasba Roka Goloba pravzaprav ni posebej izvirna, vendar odlično služi svojemu namenu kot podlaga za občasno operetno (ali morda celo neke vrste rapersko) interpretacijo besedila, kar daje projektu novo, dinamično dimenzijo, enak učinek ima animacija Zorana Arizanovića, ki ne dominira, vendar zelo učinkovito ustvarja iluzijo spremembe prizorišč ter njihovih karakteristik.

Osrednja lika Nina Rakovec in Blaž Setnikar sta to, kar se od njiju pričakuje, torej lahkotna in brezskrbna, *Pikica* se s težavami, kot sta prezaposlen oče in frfrava zapravljava mati, spoprijema z otroško prostodušnostjo, enako *Tonček* sprejema svojo revščino ali bolešno mamo; pravzaprav bolj kot najstniški par funkcionirata kot brat in sestra, pri čemer se ponuja analogija z istoimensko pravljico bratov Grimm, v kateri tovrstna vez predstavlja temeljni okvir za soočanje z življenjskimi izzivi in preseganje adolescentnih stisk. Ostali igralci so kljub določeni stopnji karikiranosti (ta je seveda za tovrstno občinstvo spet nujna) povsem prepričljivi, predvsem pa topli in zabavni, kar zagotavlja, da občinstvo v dobri uri ne izgubi koncentracije, kar je pri otroških in mladinskih uprizoritvah neredko težava.

Pikica in Tonček je predmoderna zgodba, ki ne zajema aktualnih mladostniških dilem in ne odpira modnih tem, kot so spolnost, medgeneracijsko, družinsko nasilje ali takšne in drugačne oblike zasvojenosti. Ne, ker jih v Kästnerjevem času ne bi bilo, pravzaprav so bile takšne in drugačne frustracije še veliko bolj intenzivne, temveč ker problemov ne moremo vedno rešiti, temveč jih lahko samo ublažimo. Umetnost ima danes večinoma drugačne cilje, vendar nič hudega, če kdo včasih uporabi bolj konservativne prijeme, *Pikica in Tonček* sta dokaz, da ti še niso povsem za odpis.

OCENA

Gledališka uprizoritev

Erich Kästner:
Pikica in Tonček
SLG Celje
8. 12. 2011